

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКООПСПІЛКИ
«ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Вищого навчального закладу
Укоопспілки «Полтавський університет
економіки і торгівлі»

18 квітня 2019 року № 88-Н

Форма № П-2.03.

Кафедра правознавства

**ПРОГРАМА
навчальної дисципліни**

«КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧЕ ПРАВО»

з підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Освітньо-професійна програма	Право

Полтава – 2022 рік

Розробник/укладач програми:

Михайло Романов – кандидат юридичних наук, доцент кафедри правознавства ВНЗ Укоопспілки «Полтавський університет економіки і торгівлі»

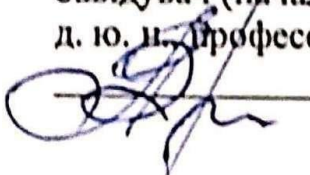
Рецензенти програми:

Батиргарєєва В.С. – доктор юридичних наук, професор, директор Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В.В. Сташиса Національної академії правових наук України;

Лукашевич С.Ю. – доцент кафедри права гуманітарно-правового факультету Національного аерокосмічного університету імені М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», кандидат юридичних наук, доцент

Програма навчальної дисципліни «Кримінально-виконавче право» обговорена і схвалена на засіданні кафедри правознавства, протокол засідання кафедри від 29 серпня 2022 р. № 1.

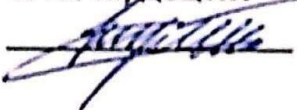
Завідувач (начальник) кафедри правознавства
д. ю. н., професор

 Галина ЛАВРИК

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми «Право»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
зі спеціальності 081 «Право»

к. ю. н., доцент

 Олег КУЛЬЧІЙ

Анотація навчальної дисципліни

Кримінально-виконавче право є галуззю права, яка регулює суспільні відносини в сфері виконання кримінальних покарань і є необхідною для фахівця-правника, який планує практичну діяльність.

Предметом навчальної дисципліни є законодавство України, яке регулює порядок і умови виконання і відбування кримінальних покарань та здійснення пробації, а також міжнародні стандарти в цій сфері.

Мета навчальної дисципліни полягає у наданні студентам системних знань про основні напрямки політики у сфері виконання покарань, про правові засади функціонування кримінально-виконавчої системи, про її статус і роль у державі, про діяльність органів та установ виконання покарань, можливість отримати уявлення стосовно сутності сучасних реформаційних процесів Державної кримінально-виконавчої служби і служби пробації, ознайомлення з сучасними тенденціями по втіленню міжнародних стандартів стосовно поводження із засудженими у національне законодавство, знання та розуміння цих міжнародних документів.

Зміст навчальної дисципліни розкривається у таких темах: предмет кримінально-виконавчого права; принципи кримінально-виконавчого законодавства, виконання і відбування покарань; правовий статус засуджених; органи і установи виконання покарань; міжнародні стандарти поводження із засудженими; правове регулювання пробації в Україні; виконання покарання у виді штрафу; виконання покарання у виді обмеження волі; класифікація засуджених до позбавлення волі; загальні положення виконання покарання у виді позбавлення волі; режим у колоніях та засоби його забезпечення; особливості відбування покарання в колоніях різних видів; підстави звільнення від відбування покарання; здійснення контролю за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням.

Zusammenfassung der akademischen Disziplin

Das Strafrecht ist ein Rechtsgebiet, das die sozialen Beziehungen regelt, die bei der Vollstreckung von strafrechtlichen Sanktionen entstehen und für den Anwalt, der die praktische Tätigkeit plant, notwendig sind.

Gegenstand des Studiums ist die Gesetzgebung der Ukraine, die das Verfahren und die Bedingungen für die Vollstreckung und Zustellung von Straf- und Bewährungsstrafen sowie internationale Standards in diesem Bereich regelt.

Der Zweck der Disziplin besteht darin, die Studierenden systematisch mit den wichtigsten Politikrichtungen im Bereich der Vollstreckung von Sanktionen, den Rechtsgrundsätzen für das Funktionieren des Strafkorrektursystems, seinem Status und seiner Rolle im Staat vertraut zu machen; Die Arbeit der Strafverfolgungsbehörden und -institutionen bietet die Möglichkeit, sich ein Bild vom Wesen moderner Prozesse der Reform des staatlichen Strafkorrekturdienstes und des Bewährungsdienstes zu machen; Kennenlernen der aktuellen Trends bei der Anwendung internationaler Standards für die Behandlung verurteilter Personen in der nationalen Gesetzgebung.

Der Inhalt des Lehrplans wird in den folgenden Themenbereichen behandelt: Strafrecht; Grundsätze des Strafrechts; Rechtsstatus der Verurteilten; Organe und Einrichtungen, die Urteile vollstrecken; und internationale Standards für die Behandlung von Verurteilten; Rechtliche Regelung der Bewährung in der Ukraine; Vollstreckung der Geldstrafe; Vollstreckung der Freiheitsstrafe; Einstufung der verurteilten Gefangenen; allgemeine Bestimmungen über die Vollstreckung der Freiheitsstrafe; Regelung in den Kolonien und Mittel ihrer Vollstreckung; Merkmale der Vollstreckung der Strafe in einer Kolonie verschiedener Art; Gründe für die Befreiung von der Strafe; Kontrolle über das Verhalten von Personen, die von der Strafe mit Gerichtsverfahren befreit wurden.

Annotation of educational discipline

The criminal-executive law is a branch of law that regulates public relations in the sphere of criminal punishment and is necessary for the legal expert, who plans practical activity.

The subject of the educational discipline is the legislation of Ukraine, which regulates the procedure and conditions of execution and execution of criminal penalties and probation, as well as international standards in this sphere.

The aim of the educational discipline is to provide students with systematic knowledge about the main directions of the policy in the sphere of punishment execution, legal principles of the criminal-executive system functioning, its status and role in the state, the activity of the bodies and institutions of punishment execution, Possibility to get an idea about the essence of modern reforming processes of the State Criminal-Executive Service and probation service, to get acquainted with modern tendencies on implementation of international standards concerning treatment of convicted in national legislation, knowledge and understanding of these international documents.

The content of the educational discipline is disclosed in the following topics: Subject of criminal-executive law; principles of criminal-executive legislation, execution and punishment; legal status of convicted persons; bodies and institutions of punishment execution; international standards of treatment with convicted persons; legal regulation of probation in Ukraine; execution of punishment in the form of fine; execution of punishment in the form of limitation of freedom; classification of sentenced to imprisonment; general provisions of execution of punishment in the form of imprisonment; regime in colonies and means of its provision; peculiarities of execution of punishment in columns of different types; grounds of release from punishment; control over behavior of persons released from punishment with testing.

Вступ

Програма навчальної дисципліни «Кримінально-виконавче право» укладена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право», що розроблена на основі Стандарту вищої освіти зі спеціальності 081 «Право» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого та введеного в дію Наказом Міністерства освіти і науки України від 20.07.2022 р. № 644.

Предметом навчальної дисципліни «Кримінально-виконавче право» є чинне законодавство України про порядок і умови виконання і відбування кримінальних покарань та пробації, практика його застосування та міжнародні стандарти в цій сфері.

Мета навчальної дисципліни – формування знань про основні напрямки політики у сфері виконання покарань, про правові засади функціонування кримінально-виконавчої системи, про її статус і роль у державі, про діяльність органів та установ виконання покарань, можливість отримати уявлення стосовно сутності сучасних реформаційних процесів Державної кримінально-виконавчої служби і служби пробації, ознайомлення з сучасними тенденціями по втіленню міжнародних стандартів стосовно поводження із засудженими у національне законодавство, знання та розуміння цих міжнародних документів.

Програмні компетентності відповідно до освітньо-професійної програми:

загальні:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу (ЗК1);
- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності (ЗК3);
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями (ЗК7);
- здатність бути критичним і самокритичним (ЗК 8);
- здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (ЗК 11);
- здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя (ЗК13);

спеціальні (фахові, предметні):

- здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему (СК 2);
- цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи (СК3);
- здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення (СК16);

Програмні результати навчання відповідно до освітньо-професійної програми:

PH 1. Визначати переконливість аргументів у процесі оцінки заздалегідь невідомих умов та обставин.

PH 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

PH 3. Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

PH 12. Доносити до респондента матеріал з певної правової проблематики доступно і зрозуміло.

PH 13. Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

PH 19. Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

PH 20. Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

PH 21. Готувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

PH 22. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Програма навчальної дисципліни «Кримінально-виконавче право» структурована згідно з особливостями організації навчального процесу. Програма навчальної дисципліни складається з трьох логічно взаємопов'язаних модулів.

Модуль 1. Основні теоретичні положення кримінально-виконавчого права.

Модуль 2. Порядок та умови виконання кримінальних покарань.

Модуль 3. Звільнення від відбування покарання.

Навчальна дисципліна є **вибірковою**.

Форма підсумкового контролю знань: залік.

Програмний зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Основні теоретичні положення кримінально-виконавчого права

Тема 1. Предмет кримінально-виконавчого права.

Кримінально-виконавче право як форма політики у сфері виконання покарань. Основні принципи кримінально-виконавчого права. Діяльність органів та установ виконання покарань як предмет регулювання у кримінально-виконавчому праві. Основні напрямки діяльності органів та установ виконання покарань. Кримінально-виконавчі правовідносини як форма кримінально-виконавчої діяльності. Принципи кримінально-виконавчого законодавства. Кримінально-виконавче законодавство.

Тема 2. Органи і установи виконання покарань.

Центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері виконання кримінальних покарань та пробації. Державна кримінально-виконавча служба України та її структура. Органи виконання покарань. Установи виконання покарань, їх система та основні завдання. Уповноважені органи з питань пробації.

Тема 3. Правовий статус засуджених.

Основи правового статусу засуджених, його зміст. Основні права засуджених. Право засуджених на особисту безпеку. Основні обов'язки засуджених. Законні інтереси засуджених. Закріплення правового статусу засуджених у кримінально-виконавчому законодавстві. Загальні принципи визначення правового статусу засуджених. Норми кримінального законодавства та вирок суду як джерело обмежень прав та свобод засуджених. Міжнародні стандарти поводження із засудженими.

Тема 4. Міжнародні стандарти поводження із засудженими.

Поняття та класифікація міжнародних стандартів поводження із засудженими. Універсальні міжнародні стандарти універсального та спеціального характеру. Регіональні міжнародні стандарти універсального та спеціального характеру. Мінімальні стандартні правила стосовно поводження з ув'язненими (Правила Нельсона Манделі) (2015). Мінімальні стандартні правила ООН стосовно заходів, не пов'язаних із тюремним ув'язненням (Токійські правила) (1990). Основні принципи поводження з в'язнями (1990). Європейські в'язничні правила (2006). Правила Ради Європи про пробацію.

Тема 5. Контроль і нагляд за виконанням кримінальних покарань.

Поняття і види контролю за діяльністю органів і установ виконання покарань. Міжнародний контроль. Контроль органів державної влади та місцевого самоврядування. Прокурорський нагляд за діяльністю органів Державної кримінально-виконавчої служби. Судовий та відомчий контроль. Участь громадскості у здійсненні контролю за діяльністю органів і установ виконання покарань.

Модуль 2. Порядок та умови виконання кримінальних покарань

Тема 6. Правове регулювання пробації в Україні.

Поняття та види пробації. Визначення основних термінів пробації. Мета та завдання пробації. Принципи пробації. Підстави та зміст пробації. Пробаційні програми, поняття та зміст. Суб'єкти пробації. Основні права суб'єктів пробації. Основні обов'язки суб'єктів пробації. Система органів пробації. Правове положення Державної установи "Центр пробації" та філії Державної установи "Центр пробації". Основні завдання та функції уповноваженого органу з питань пробації.

Тема 7. Виконання покарання у виді штрафу.

Органи, які виконують майнові покарання. Порядок виконання покарання у виді штрафу. Розстрочення та відстрочення покарання у виді штрафу, можливість заміни покарання у виді штрафу іншими видами покарання. Відповідальність за ухилення від відбування покарання у виді штрафу.

Тема 8. Виконання покарання у виді громадських і виправних робіт.

Органи, які виконають покарання у виді громадських та виправних робіт. Загальна характеристика та розмежування покарань у виді громадських та виправних робіт. Порядок виконання покарання у виді громадських робіт. Обов'язки осіб, засуджених до покарання у виді громадських робіт, обов'язки власника підприємства де працює засуджений. Припинення виконання покарання у виді громадських робіт та зняття засуджених до цього виду покарання з обліку.

Порядок виконання покарання у виді виправних робіт. Обов'язки осіб, засуджених до покарання у виді виправних робіт, обов'язки власника підприємства де працює засуджений. Припинення виконання покарання у виді виправних робіт та зняття засуджених до цього виду покарання з обліку.

Відповідальність за ухилення від відбування громадських та виправних робіт.

Тема 9. Виконання покарання у виді обмеження волі.

Місця відбування покарання у виді обмеження волі. Направлення засуджених до обмеження волі для відбування покарання. Обчислення строку покарання у виді обмеження волі. Порядок і умови відбування покарання у виді обмеження волі. Умови праці засуджених до обмеження волі. Обов'язки адміністрації виправного центру. Обов'язки власника підприємства, установи, організації або уповноваженого ним органу за місцем роботи засуджених до обмеження волі. Матеріально-побутове забезпечення засуджених до обмеження волі. Соціально-виховна робота із засудженими до обмеження волі. Застосування заходів заохочення та стягнення до осіб, що відбувають покарання у виді обмеження волі. Відповідальність за ухилення від відбування покарання у виді обмеження волі.

Тема 10. Класифікація засуджених до позбавлення волі.

Поняття «класифікація засуджених до позбавлення волі». Критерії класифікації засуджених до позбавлення волі. Види та цілі класифікації засуджених до позбавлення волі. Визначення виду колонії чоловікам, позбавленим волі. Визначення виду виправної колонії жінкам, позбавленим волі. Визначення виду виховної колонії неповнолітнім. Порядок направлення засуджених до установ виконання покарань.

Тема 11. Загальні положення виконання покарання у виді позбавлення волі.

Порядок прийняття засуджених до позбавлення волі до виправних колоній. Розподіл засуджених по структурних дільницях виправних і виховних колоній. Тримання засуджених до позбавлення волі в дільниці карантину, діагностики і розподілу. Тримання засуджених до позбавлення волі в дільниці ресоціалізації. Тримання засуджених до позбавлення волі в дільниці посиленого контролю. Тримання засуджених до позбавлення волі в дільниці соціальної реабілітації. Зміна умов тримання засуджених до позбавлення волі.

Тема 12. Режим у колоніях та засоби його забезпечення.

Поняття «режиму» у колоніях. Основні вимоги режиму в колоніях. Засоби забезпечення режиму в місцях позбавлення волі. Нагляд за засудженими, організація охорони виправних колоній. Умови відбування покарання в колоніях. Права й обов'язки засуджених до позбавлення волі. Придбання засудженими до позбавлення волі продуктів харчування та предметів першої потреби. Побачення і телефонні розмови засуджених до позбавлення волі з родичами та іншими особами. Доступ засуджених до мережі Інтернет. Короткочасні виїзди за межі виправних і виховних колоній. Одержання засудженими до позбавлення волі посилок та передач. Матеріально-побутове та медико-санітарне забезпечення осіб, позбавлених волі.

Тема 13. Особливості відбування покарання в колоніях різних видів.

Виправні колонії мінімального рівня безпеки. Виправні колонії середнього рівня безпеки. Виправні колонії максимального рівня безпеки. Особливості відбування покарання у виді позбавлення волі засудженими жінками і неповнолітніми. Порядок виконання та умови відбування покарання у виді довічного позбавлення волі.

Модуль 3. Звільнення від відбування покарання

Тема 14. Підстави звільнення від відбування покарання.

Класифікація підстав звільнення від відбування покарання. Звільнення від відбування покарання у зв'язку з закінченням строку покарання, призначеного вироком суду. Звільнення від відбування покарання на підставі Закону України «Про амністію» та акту помилування. Умовно-дострокове звільнення від відбування покарання. Звільнення від відбування покарання через хворобу. Інші підстави звільнення від відбування покарання. Порядок звільнення від

відбування покарання. Допомога особам, які звільнені від відбування покарання.

Тема 15. Здійснення контролю за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання з випробовуванням.

Організація здійснення уповноваженим органом з питань пробації наглядових та соціально-виховних заходів до засуджених, звільнених від відбування покарання з випробовуванням. Загальні положення здійснення контролю та нагляду за поведінкою осіб, звільнених від відбування покарання з випробовуванням. Порядок здійснення нагляду за особами, звільненими від відбування покарання з випробовуванням. Обов'язки осіб, звільнених від відбування покарання з випробовуванням. Підстави та порядок зняття з обліку осіб, звільнених від відбування покарання з випробовуванням.

Рекомендовані джерела інформації

Нормативно-правові акти:

1. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11 липня 2003 року № 1129-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15#Text>
2. Про попереднє ув'язнення: Закон України від 30 червня 1993 року № 3352-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3352-12#Text>
3. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 1 грудня 1994 року № 264/94-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/264/94-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Про застосування амністії в Україні: Закон України від 1 жовтня 1996 року № 392/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/392/96-%D0%B2%D1%80#Text>
5. Про Державну кримінально-виконавчу службу України: Закон України від 23 червня 2005 року № 2713-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2713-15#Text>
6. Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк : Закон України від 17 березня 2011 року 3160-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3160-17#Text>
7. Концепція державної політики у сфері реформування Державної кримінально-виконавчої служби України : схв. Указом Президента України від 8 листопада 2012 року № 631/2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/631/2012#Text>
8. Про затвердження Порядку здійснення нагляду та проведення соціально-виховної роботи із засудженими до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі: затв. наказом Міністерства юстиції України від 29.01.2019 272/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0120-19#Text>
9. Інструкція про порядок надання засудженим короткочасних виїздів за межі установ виконання покарань : затв. наказом Міністра юстиції України від 22.11.2011 N 3361/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1372-11#Text>
10. Положення про дільницю карантину, діагностики і розподілу засуджених: затв. наказом Міністерства юстиції України від 04.11.2013 № 2300/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1864-13#Text>
11. Правила внутрішнього розпорядку установ виконання покарань : затв. наказом Міністерства юстиції України від 28.08.2018 № 2823/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1010-18#Text>
12. Положення про визначення особам, засудженим до довічного позбавлення волі та позбавлення волі на певний строк, виду колонії, порядок направлення для відбування покарання осіб, засуджених до довічного позбавлення волі, позбавлення волі на певний строк, арешту й обмеження волі, та їх переведення : затв. наказом Міністерства юстиції України від 27.02.2017 № 680/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0265-17#Text>
13. Європейські пенітенціарні правила: переглянутий текст Європейських мінімальних стандартних правил поведінки з ув'язненими. *Закон і обов'язок*. 2006. № 32-33. С. 5-12.

Основні рекомендовані джерела інформації:

1. Автухов К. А. Кримінально-виконавче право України. Академічний курс: підручник / К. А. Автухов, А. П. Гель, І. С. Яковець. Х.: Юрінком Інтер, 2020. 432 с.
2. Автухов К. А. Кримінально-виконавче право: навч. посіб. (відповіді на екзаменаційні питання а питання до практичних занять). Х.: Право, 2016. 158 с.
3. Дотримання прав людини у пенітенціарній системі України / К. А. Автухов, А. П. Гель, М. В. Романов, В. О. Човган, І. С. Яковець; за заг. ред. М. В. Романова. Х.: Права людини, 2015. 480 с.
4. Кримінально-виконавче право України. Загальна та Особлива частини : підручник. Х.: Дакор, 2015. 632 с.
5. Кримінально-виконавче право: підручник / Б. М. Головкін, А. Х. Степанюк, О. В. Лисодед та ін.; за заг. ред. Б. М. Головкіна, А. Х. Степанюка. 2-ге вид. перероб. і допов. Х.: Право, 2019. 296 с.
6. Кернякевич-Танасійчук Ю.В. Кримінально-виконавча політика України: монографія. Івано-Франківськ: Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника, 2019. 336 с.
7. Лисодед О. В. Термінологічний довідник із застосування кримінально-виконавчого законодавства / О. В. Лисодед, М. П. Черненко; за заг. ред. А. Х. Степанюка. Х. : Кроссруд, 2010. 92 с.
8. Романов М. В. Конспект лекцій з кримінально-виконавчого права. Х.: Права людини, 2015. 256 с.

Додаткові рекомендовані джерела інформації:

9. Автухов К. А. Механізм оптимального виконання покарання у виді позбавлення волі: наук-практ. посіб. / К. А. Автухов, І. С. Яковець ; за заг. ред. А. Х. Степанюка. – Х.: Права людини, 2013. 248 с.
10. Автухов К.А., Човган В.О., Яковець І.С. Оцінка ризиків і сучасна кримінальна юстиція. Київ, 2019. 180 с.
11. Гальцова О.В., Степанюк А.Х. Принцип поваги до прав і свобод людини у кримінально-виконавчому законодавстві, виконанні і відбуванні покарань: монографія. Харків: Право, 2020. 224 с.
12. Дуюнова Т. В. Виконання покарання у виді довічного позбавлення волі : моногр. Х. : Право, 2015. 192 с.
13. Макгакін Дж. Сучасний в'язничний менеджмент. Рада Європи, 2017. 102 с. URL: <https://i-rc.org.ua/files/Prison-management.pdf>
14. Європейські пенітенціарні правила : переглянутий текст Європейських мінімальних стандартних правил поведження з ув'язненими // Закон і обов'язок. 2006. № 32-33. С. 5-12.
15. Засоби виправлення і ресоціалізації засуджених до позбавлення волі: монограф. / за заг. ред. А. Х. Степанюка. Х.: Кроссруд, 2011. 323 с.
16. Організація роботи персоналу Державної кримінально-виконавчої служби України з підготовки засуджених до звільнення : наук-практ. посіб. / Борисов В. І., Байлов А. В., Батиргарєєва В. С. та ін. Х. : ХНУВС, 2010. 332 с.

17. Романов М.В. Захист прав засуджених, як правовий феномен // Юридичний науковий електронний журнал. № 7. 2020. URL: <http://www.lsej.org.ua/>

18. Романов М.В. Звільнення від відбування покарання за хворобою: теоретичні та практичні питання // Теорія і практика правознавства. URL: http://nauka.jur-academy.kharkov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=535&Itemid=233&lang=uk

19. Романов М.В. Теоретичне обґрунтування необхідності скасування довічного позбавлення волі // Журнал східноєвропейського університету. № 60. с.132-139.

20. Степанюк А.Х. Колонія чи в'язниця? Погляд на установи виконання покарань з позицій історичного ревізіонізму // Вісник пенітенціарної асоціації України. 2020. № 1 (11). С.20-37.

21. Степанюк А.Ф. Історичний досвід становлення в Україні установ виконання покарань закритого типу // Вісник пенітенціарної асоціації України. 2018. № 2 (4). С.148-159.

22. Степанюк А.Ф. До питання про реформи у сфері виконання покарань // Право України. 2019. № 7. С.53-65.

23. Степанюк А.Ф. Право на особистий простір у кримінально-виконавчих установах // Питання боротьби зі злочинністю. Вип. 37. Харків: Право, 2019. С.73-91.

24. Степанюк А.Ф., Журавська З.В. Персонал органів та установ виконання покарань України як об'єкт запобігання корупційним та іншим злочинам у сфері виконання покарань. Корупційні та інші злочини, що вчиняються у сфері виконання покарань: кримінологічна характеристика та запобігання: навч. посібник /за заг. ред. д.ю.н., проф. О.Г. Колба. – К.: Видавничий дім «Кондор», 2019. С.52-90.

25. Права та законні інтереси засуджених до позбавлення волі в умовах реформування Державної кримінально-виконавчої служби України : монограф. / К. А. Автухов, А. П. Гель, О. Г. Колб ; за заг. ред. А. Х. Степанюка. Х. : Право, 2015. 246 с.

26. Романов М. Дисциплінарна відповідальність засуджених до позбавлення волі. Х. : Фоліо, 2004. 160 с.

27. Романов М. В. Звільнення від відбування покарання : навч. посіб. Х.: Право, 2012. 90 с.

28. Степанюк А.Х. Втілення міжнародних стандартів у практику діяльності кримінально-виконавчої системи : моногр. / А. Х. Степанюк, І. С. Яковець. Х. : Кроссруд, 2007. 184 с.

29. Теоретичні та прикладні проблеми соціальної адаптації осіб, звільнених з місць обмеження або позбавлення волі : моногр. / І. В. Борисов, А. Х. Степанюк, В. С. Батиргареева та ін.; за заг. ред. В. І. Борисова, А. Х. Степанюка. Х. : Право, 2013. 152 с.

30. Таволжанський О. В. Соціально-виховна робота із засудженими до позбавлення волі : моногр. / О. В. Таволжанський; за ред. В. В. Голіни і Л. П. Оніки. Х. : Право, 2015. 192 с.

31. Яковець І. С. Первинна класифікація засуджених до позбавлення волі та їх розподіл в установи виконання покарань : моногр. / І. С. Яковець. Х. : Кроссруд, 2006. 208 с.

32. Яковець І. С. Умовно-дострокове звільнення та заміна невідбутої частини покарання більш м'яким / І. С. Яковець. – М. : PRI, 2012. 212 с.

33. Яковець І. С. Теоретичні та прикладні засади оптимізації процесу виконання кримінальних покарань : моногр. / І. С. Яковець. Х. : Право, 2013. 392 с.

34. Яковець І. С. Сучасна кримінально-виконавча політика України : моногр. / І. С. Яковець, К. А. Автухов, М. Ю. Кутєпов. Х. : Право, 2016. 172 с.

Інтернет-ресурси

Офіційний портал Кабінету Міністрів України. URL: <http://www.kvs.gov.ua>

Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <http://www.rada.gov.ua>

Офіційний портал Міністерства юстиції України. URL: <http://www.minjust.gov.ua/>

Офіційний портал Державної установи «Центр пробації». URL: <http://www.probation.gov.ua/>

Офіційний портал Державної кримінально-виконавчої служби. URL: <http://www.kvs.gov.ua/>

Офіційний веб-портал Офісу Генерального прокурора – <https://www.gp.gov.ua/ua/index.html>

Єдиний державний реєстр судових рішень – <https://reyestr.court.gov.ua/>